

SZE DFK JOGELMÉLETI TANSZÉK

JOGBÖLCSELET

KOLLOKVIUMI VIZSGAKÉRDÉSEK

1. A. A jogelméleti irányzatok családfája
B. A jogrend fogalma és belső strukturáltsága: a joglépcső elmélet
2. A. A természetjog és a pozitívizmus fogalmi és funkcionális elemzésben
B. A törvényesség
3. A. A természetjog történeti csomópontjai a 20. századig.
B. Alkotmányosság szakjogi, jogszociológiai és jogelméleti kategóriája
4. A. Bináris kód és szabadság
B. A jogállam elméleti alapjai Jellinek-nél és Weber-nél
5. A. A pozitivisták jogelmélet és a normativizmus általános jellemzői
B. A „politikai teológia” álláspontja: a jogállam szuverenitásfogalom felőli kritikája – és a jog fogalma
6. A. Szociológiai jogelméletek. A XIX. században megalapozott szaktudomány XX. századi reakciója a jogpozitívizmus formalizmusára
B. A szociális jogállam kontra jelzőtlen jogállam kérdése
7. A. Szabadjogi irányzat I.: Reakció a jogi norma és a valóság ellentétére.
B. A materiális és formális legalitás ingamozgása a német társadalomfejlődésben
8. A. Szabadjogi irányzat II.: norma és jogalkalmazói döntés viszonya a jogtalálásban
C. A jogállamiság jogelméleti követelményeinek rendszerező összefoglalása
9. A. A francia konstitucionalizmus és a nemzeti változatok összehasonlítása
B. A jogok természete (osztályozásai szerint)
10. A. A neokantianizmus és típusvariánsai. Lét és érték módszerdualizmusa és a lételméleti monizmus alapjai
B. A joguralom Angliában. A joguralom amerikai változata
11. A. A marxista jogelméleti gondolkodásról.
B. Az emberi jogok eredete és jelenkori fejlődése: e jogok generációi
12. A. A történeti iskola hegelianus kritikája
B. A természetjog fogalma és legitimitás kritériumok szerinti típusai Max Weber-nél
13. A. Legalitás és a jogállamiság az 1990-es magyarországi békés átmenetben
B. Globális Bukovina: szabadjog a 21. században
14. A. A jog történetiségének felfogása a Hegelnél és Marxnál
B. Konstitucionalizmus – közigazgatási jog – intézményesedés: államtanács és alkotmánytanács
15. A. A természetjog újjáéledése Gustav Radbruch-nál
B. Jogtudomány – jogelmélet – jogfilozófia viszonya. Jogász hivatás és jogtudomány
16. A. Módszerdualizmus és relativizmus Radbruch elméletében
B. Igazságosság felfogások
17. A. A jogeszmé antinómiái. A „törvényes jogtalanság” és a „törvény feletti jog” kiküszöbölése
B. A jog igazságossága
18. A. Konstruktivisták és hermeneutikák törekvései a jogelméletben
B. A jogalkalmazás igazságossága.
19. A. A jog a társadalmi normák összefüggésében: élethelyzetek – magatartásformák és normativitás. A jog normatív oldalának helyi értéke
B. F. C. von Savigny a jogelmélet fejlődésének keresztútján.
20. A. A társadalmi norma és differenciálódása (normakontinuum elmélet)
B. Nézetek és paradigmák a jogalkalmazásról
21. A. Az antropológia üzenete a szokások jogelméletének (A. Gehlen; W. G. Sumner)
B. A szabályok és a jogi kötelezettség viszonya H. L. A. Hart elméletében. Az elsődleges és a másodlagos szabályok
22. A. A lét, a létrétegek és a kategóriák viszonyáról.
B. Jogkeletkezési elméletek: antropológiai-szociológizáló álláspont és Huizinga magyarázata
23. A. A jog ontológiai alapja és helye a társadalmi totalitásban
B. Az elismerési szabály szerepe és a „természetjog minimális tartalma” H. L. A. Hart elméletében
24. A. A jogi objektiváció tételezettsége; cél- és értékviszonya
B. A jogász formalizmus és a jogi realizmus közötti középút keresése Hart elméletében. A mérsékelt pozitívizmus
25. A. Az okság szerepe a jogban. A finális determináció a jogban
B. A jogelmélet és az értelmezés szerepe az ítélkezésben R. Dworkin szerint
26. A. A természetjog ontológiai státusza és ennek relációi
B. R. Dworkin a jogokról és a bírói mérlegelési szabadságról.
27. A. A jog pozitívítása és a jogi norma érvényessége
B. Roscoe Pound pragmatizmusa, jogszociológiája és jogi posztulátumai
28. A. A szerzett jogok problémája – jogelméleti nézőpontból
B. A decizionizmus Carl Schmitt-nél: a jogalkalmazói döntés összefüggéseként
29. A. A jog szerkezete
B. A decizionizmus Carl Schmitt-nél: makrotársadalmi összefüggésekben
30. A. Legalitás és legitimitás újkori viszonya – a jogállamiság előkérdése
C. Jogértelmezés és jogi hermeneutika. A jogértelmezés módszerei.
31. A. Érvényesség, joghelyesség: a jogi normák alkotmányossági felülvizsgálata
B. A joghézag problémái és az arra vonatkozó elméletek. Analogikus jogalkalmazás

JOGELMÉLETI TANSZÉK

JOGBÖLCSELET

KOLLOKVIUMI VIZSGAKÉRDÉSEK

1.
 - A. A jogelméleti irányzatok családfája
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 35-39. oldal
 - B. A jogrend fogalma és belső strukturáltsága: a joglépcső elmélet
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 191-195. oldal
2.
 - A. A természetjog és a pozitívizmus fogalmi és funkcionális elemzésben
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 40-42. oldal
 - B. A törvényesség
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 195-197. oldal
3.
 - A. A természetjog történeti csomópontjai a 20. századig.
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 42-49. oldal
 - B. Alkotmányosság szakjogi, jogszociológiai és jogelméleti kategóriája
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 197-200. oldal
4.
 - A. Bináris kód és szabadság
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 56-58. oldal
 - B. A jogállam elméleti alapjai Jellinek-nél és Weber-nél
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 212-217. oldal
5.
 - A. A pozitivisták jogelmélet és a normativizmus általános jellemzői
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 58-61. oldal
 - B. A „politikai teológia” álláspontja: a jogállam szuverenitásfogalom felőli kritikája – és a jog fogalma
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 217-225. oldal
6.
 - A. Szociológiai jogelméletek. A XIX. században megalapozott szaktudomány XX. századi reakciója a jogpozitívizmus formalizmusára
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 61-63. oldal
 - B. A szociális jogállam kontra jelzőtlen jogállam kérdése
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 225-228. oldal
7.
 - A. Szabadjogi irányzat I.: Reakció a jogi norma és a valóság ellentétére.
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 63-64. oldal
 - B. A materiális és formális legalitás ingamozgása a német társadalomfejlődésben
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 235-237. oldal

8.
 - A. Szabadjogi irányzat II.: norma és jogalkalmazói döntés viszonya a jogtalálásban
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 64-65. oldal
 - B. A jogállamiság jogelméleti követelményeinek rendszerező összefoglalása
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 252-257. oldal
9.
 - A. A francia konstitucionalizmus és a nemzeti változatok összehasonlítása
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 237-248. oldal
 - B. A jogok természete (osztályozásaik szerint)
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 259-281. oldal
10.
 - B. A neokantianizmus és típusvariánsai. Lét és érték módszerdualizmusa és a lételméleti monizmus alapjai
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 70-72. oldal és 76-79. oldal
 - B. A joguralom Angliában. A joguralom amerikai változata
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 228-235. oldal
11.
 - A. A marxista jogelméleti gondolkodásról.
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 79-83. oldal
 - B. Az emberi jogok eredete és jelenkori fejlődése: e jogok generációi
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 283-295. oldal
12.
 - A. A történeti iskola hegelianus kritikája
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 54-56. oldal
 - B. A természetjog fogalma és legitimitás kritériumok szerinti típusai Max Webernél
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 178-181. oldal
13.
 - A. Legalitás és a jogállamiság az 1990-es magyarországi békés átmenetben
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 249-252. oldal
 - B. Globális Bukovina: szabadjog a 21. században
Javasolt tananyag: Kieg.: <http://jet.sze.hu/downloadmanager/details/id/5986/m/3988>
14.
 - A. A jog történetiségének felfogása Hegelnél és Marxnál
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 54-58., 79-80. oldal
 - B. Konstitucionalizmus – közigazgatási jog – intézményesedés: államtanács és alkotmánytanács
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 245-248. oldal
15.
 - A. A természetjog újjáéledése Gustav Radbruchnál
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 83. oldal
 - B. Jogtudomány – jogelmélet – jogfilozófia viszonya. Jogász hivatás és jogtudomány
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 15-25. oldal
16.
 - A. Módszerdualizmus és relativizmus Radbruch elméletében
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 83-85. oldal
 - B. Igazságosság felfogások
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 302-306. oldal
17.
 - A. A jogeszmé antinómiái. A „törvényes jogtalanság” és a „törvény feletti jog” kiküszöbölése
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 85-88. oldal
 - B. A jog igazságossága

- Javasolt tananyag:* Jogbölcselet, 308-314. oldal
- 18.
- A. Konstruktivista és hermeneutikai törekvések a jogelméletben
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 119-124. oldal
- B. A jogalkalmazás igazságossága.
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 315-319. oldal
- 19.
- A. A jog a társadalmi normák összefüggésében: életszituációk – magatartásformák és normativitás. A jog normatív oldalának helyi értéke
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 125-128. oldal
- B. F. C. von Savigny a jogelmélet fejlődésének keresztútján.
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 50-52. oldal
- 20.
- A. A társadalmi norma és differenciálódása (normakontinuum elmélet)
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 128-134. oldal
- B. Nézetek és paradigmák a jogalkalmazásról
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 51., 64-65., 73-74., 103-105., 113-114., 119-121., 315-319., 328. oldal
- 21.
- A. Az antropológia üzenete a szokások jogelméletének (A. Gehlen; W. G. Summner)
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 134-139. oldal
- B. A szabályok és a jogi kötelezettség viszonya H. L. A. Hart elméletében. Az elsődleges és a másodlagos szabályok
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 88-93. oldal
- 22.
- A. A lét, a létrétegek és a kategóriák viszonyáról.
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 142-144. oldal
- B. Jogkeletkezési elméletek: antropológiai-szociologizáló álláspont és Huizinga magyarázata
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 13-15. oldal
- 23.
- A. A jog ontológiai alapja és helye a társadalmi totalításban
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 144-149. oldal
- B. Az elismerési szabály szerepe és a „természetjog minimális tartalma” H. L. A. Hart elméletében
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 93-98. oldal
- 24.
- A. A jogi objektiváció tételezettsége; cél- és értékviszonya
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 150-151., 155-156. oldal
- B. A jogászai formalizmus és a jogi realizmus közötti középút keresése Hart elméletében. A mérsékelt pozitívizmus
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 98-107. oldal
- 25.
- A. Az okság szerepe a jogban. A finális determináció a jogban
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 151-155. oldal
- B. A jogelmélet és az értelmezés szerepe az ítélkezésben R. Dworkin szerint
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 114-119. oldal
- 26.
- A. A természetjog ontológiai státusza és ennek relációi
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 178-190. oldal
- B. R. Dworkin a jogokról és a bírói mérlegelési szabadságról.
Javasolt tananyag: Jogbölcselet, 110-114. oldal

- 27.
- A. A jog pozitivitása és a jogi norma érvényessége
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 157-164. oldal
- B. R. Pound pragmatizmusa, jogszociológiája és jogi posztulátumai
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 65-70. oldal
- 28.
- A. A szerzett jogok problémája – jogelméleti nézőpontból
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 281-283. oldal
- B. A decizionizmus Carl Schmittnél: a jogalkalmazói döntés összefüggéseként
Javasolt tananyag: Kieg.: <http://epa.oszk.hu/01200/01273/00007/pdf/20031018121650.pdf>
- 29.
- A. A jog szerkezete
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 164-167. oldal
- B. A decizionizmus Carl Schmittnél: makrotársadalmi összefüggésekben
Javasolt tananyag: Kieg.: <http://epa.oszk.hu/01200/01273/00007/pdf/20031018121650.pdf>
- 30.
- A. Legalitás és legitimitás újkori viszonya – a jogállamiság előkérdése
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 167-171. oldal és *Kieg.*
https://www.academia.edu/30719273/Az_alkotm%C3%A1ny_legitimit%C3%A1sa_Legitimacy_of_a_Constitution_.Alkotm%C3%A1nyb%C3%ADr%C3%B3s%C3%A1gi_Szemle.2011.1.sz.58-65
- B. Jogértelmezés és jogi hermeneutika. A jogértelmezés módszerei.
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 119-121. oldal
- 31.
- A. Érvényesség, joghelyesség: a jogi normák alkotmányossági felülvizsgálata
Javasolt tananyag: Jogbölcsélet, 171-178. oldal
- B. A joghézag problémái és az arra vonatkozó elméletek. Analogikus jogalkalmazás
Javasolt tananyag: Előadás/kidolgozandó

RÖVIDÍTÉSEK A TANANYAG MEGHATÁROZÁSÁHOZ

- Jogbölcsélet = Szigeti Péter – Takács Péter: *A jogállamiság jogelmélete*. Második, bővített, javított kiadás. Napvilág Kiadó, Budapest, 2004
- Kieg. = az adott helyen megjelölt kiegészítő szakirodalom